

Dellaira, Ava: **Ljubezenska pisma mrtvim.**

Prev. Anja Furlan. Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ, 2015, 429 str.

| M | 4. stopnja | pismo

| družina, krivda, ločitev, mladostniki, nesreče, odpuščanje, prijateljstvo, sestre, smrt, zaljubljenost, zlorabe, žalovanje

»Vsak od nas je čuden na svoj način, ampak skupaj smo pa pravzaprav normalni.

Ganljiva in originalna pripoved o tem, kako Laurel preboleva izgubo svoje sestre May. Za prvo domačo nalogo pri angleščini naj bi dijaki napisali pismo mrtvi osebi. Laurel piše različnim mrtvim znanim osebnostim, kot da bi bili njeni najbližji prijatelji.«/.../

Magda Vremec Ragusi, portal Dobreknjige.si: <http://www.dobreknjige.si/Knjiga.aspx?knjiga=1859>

Na hrbtne strani knjige je več izjav bralcev; kakšna od njih bo mladim bralcem zagotovo prepričljiva.

Spodbude za branje:

- Mladostniški roman v pismih bom priporočila predvsem **srednješolkam**: že naslovnica je povsem dekliška, gre za izrazito žensko pisavo mlade ameriške avtorice in to je njen prvenec, glavna junakinja Laurel piše pisma mrtvim znanim osebnostim in iz njih postopoma zvemo za njeno zgodbo. Ne gre za »ljubezenska« pisma, pač pa iskrena pisma pokojnim znanim osebnostim, ki jih Laurel občuduje. To je vsekakor izviren pripovedni način mlade avtorice: bo torej mlade bralke pritegnilo obsežno besedilo v pismih? Zelo bi se mi zdelo zanimivo, če bi pritegnila k branju tudi kakega mladega bralca; zanima me, kako fantje razmišljajo o problemih, ki jih obravnava ta roman.
- Morda bi najprej raziskali, katerim znanim osebnostim Laurel piše? Tako bomo ugotovili, če so poznani in priljubljeni tudi nam.
- Lotimo se branja in po branju si izmenjamo mnenja.
- Če se v spontanem pogovoru ne dotaknemo vseh problemov, postavim vprašanja po temah, ki se z branjem odpirajo: družina, krivda, ločitev, mladostniki, nesreče, odpuščanje, prijateljstvo, sestre, smrt, zaljubljenost, zlorabe, žalovanje. Predvsem *krivda* je pomemben problem:
Odlomek iz knjige (objavljen na portalu Dobreknjige.si <http://www.dobreknjige.si/Knjiga.aspx?knjiga=1859>):
»Ne moreš kriviti sebe. Morda bi bila še vedno tu, če ne bi pila. Ali če bi tisto noč veter pihal v drugo smer. Ali če bi se nagnila v drugo smer. Saj se ti bo zmešalo, če boš razmišljala na tak način. Ona je sama sprejemala svoje odločitve. Zdaj moraš ti poskrbeti zase. To je najbolje, kar lahko narediš zanjo. To bi si ona želela zate.«
- Bi mladi po vsej razpravi povedali še kaj? Smo kaj pozabili?
- Morda bi to napisali kot kratko pismo Laurel?

Spodbude za nadaljnje branje:

- Če so mladim bralcem všeč romani v pismih, potem jih opozorimo tudi na naslednje. Le-ti obravnavajo zelo različne probleme.

Chbosky, Stephen: **Charliejev svet.**

Prev. Neža Božič. Tržič: Učila International, 2014, 216 str.

| M | 3. stopnja | [DOBRO], pismo

| družina, mladostniki, odraščanje, prijateljstvo, samopodoba, šola, tete, zlorabe

Hill, David: **Bratova vojna.**

Prev. Dušan Ogrizek. Spr. beseda Irena Miš Svvoljšak. Dob pri Domžalah: Miš, 2014. (Nekoč), 235 str.

| M | 3. stopnja | [ZELO DOBRO], pismo, spremna beseda, za pogovore o knjigah

| bratje, družina, etika, Francija, Nova Zelandija, prva svetovna vojna, ugovor vesti, vojaki, vojne, zgodovina

Roman se dogaja v 1. svetovni vojni, glavna junaka sta brata William in Edmund, Novozelandsca. Na začetku je njuno stališče do vojne nasprotno: prvi se kot domoljub brez notranjih dvomov pridruži vojski, drugi brat je oporečnik in mora v zapor, toda tudi kot zapornika ga peljejo s seboj na fronto v Evropi. Brata se srečata v krvavi bitki v Franciji, kjer se jima do kraja razkrije vsa krutost vojne. Spremljamo ju skozi pisma, ki jih pišeta materi, skozi njuni prvoosebni pripovedi, pa tudi skozi tretjeosebno pripoved vsevednega pripovedovalca. Njuna doživljanja in stališča do vojne se spremenijo in po koncu vojne se spet zblížata. Edmundov oporečniški lik je delno osnovan na izkušnjah novozelandskega pisatelja Archibalda Baxterja. Roman s protivojnim sporočilom je v Novi Zelandiji prejel več literarnih nagrad, uvrščen pa je tudi na IBBY častno listo 2014; njegovo sporočilo je namenjeno bralcem vseh starosti. (TJ)

Pitcher, Annabel: **Rdeče kot kečap.**

Prev. Kaja Bucik. Spr. beseda Majda Mramor. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014. (Odisej), 289 str.

| M | 4. stopnja | [ODLIČNO], pismo, spremna beseda, za pogovore o knjigah

| dekleta, družina, etika, fantje, krivda, ljubezen, odraščanje, skrivnosti, žalovanje

Pri romanih v pismih navadno lahko istim dogodkom sledimo iz različnih perspektiv, posledično je pestrejši tudi jezik različnih "avtorjev". V tujini nagradjeni roman Annabel Pitcher pa pisma zanimivo in uspešno izkoristi enostransko, saj najstnica Zoe pod izmišljenim imenom in z izmišljenim naslovom piše na smrt obsojenemu kaznjencu, ki nima možnosti odgovarjati in tako ponuditi drugačnega pogleda na tragične dogodke. Osnovni pramen zgodbe je ne najbolj preprosta ljubezenska zgodba med Zoe in bratom Maxom in Aaronom. Splet naključij privede do Maxove smrti, a Zoe dogodkov ne vidi kot naključja, zato jo razjeda krivda. V pismih se počasi razkriva celota, avtorica plast za plastjo lušči ter secira tako dogodke kot psihološko dobro utemeljene like, ki nosijo vsak svojo krivdo. Razkrivajo se zapleteni družinski odnosi, odnosi med zakonci, brati in sestrami, ter starši in otroki, ter, ključno, pomanjkanje zaupanja na vseh ravneh. Poudarjene vrednote so prav tiste, ki najbolj manjkajo, saj se večina likov izogiba resnici, ne pozna besede prijateljstvo ter opore ne išče v svoji bližini. O romanu bi lahko govorili kot vrhunskem, če avtorica v zadnjem poglavju ne bi uporabila trivialnega trika, ki pa bo na marsikaterega najstniškega bralca sicer deloval katarzično. Izpostaviti je potrebno tudi kakovosten prevod Kaje Bucik Vavpetič. (KS)

Robertson, Claire: **Pisma zaljubljene najstnice.**

Prev. Savina Zwitter. Ilustr. Zvonko Čoh. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996. (Knjižnica Sinjega galeba; 288), 192 str.

| M | 3. stopnja | pismo

| dekleta, mladostniki, odraščanje, puberteta

Wild, Emiel de: **Bratovska skrivnost.**

Prev. Mateja Seliškar Kenda. Hlebce: Zala, 2015, 176 str.

| M | 3. stopnja | pismo, za pogovore o knjigah

| bratje, družina, prestopniki, skrivnosti, uboj

Nehru, Jawaharlal: **Očetova pisma hčerki.**

Prev. Maša Gedrih. Ilustr. Ajanta Guhathakurta. Ljubljana: Sodobnost International, 2014, 154 str.

| 9 | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], o avtorjih, pismo, spremna beseda

| hčere, Indija, kulturna zgodovina, očetje, zgodovina

To je dokumentarna knjiga pisem, ki jih je pred 97 leti (leta 1928) pisal oče svoji odraščajoči hčerki. Gre za dve izjemni zgodovinski osebnosti; oče, politik, ki je Indijo popeljal v neodvisnost, hčerka pa bodoča indijska predsednica Indira Gandhi. Pisma, ki jih prežema pristno ljubeč odnos, so nastala v poletju, ki ga nista mogla preživeti skupaj, v njih pa desetletni Indiri oče pripoveduje zgodbe o nastanku vesolja, Zemlje, kamnin, fosilov, živih bitij, človeka ... (tudi evolucijsko teorijo!), nastanku različnih ras, jezikov, mitologij, verstev, filozofije ... Nevsiljivo ji budi vedoželjnost, jo uči

opazovati svet in "brati iz knjige narave", ji vceplja domoljubje, etiko in humanizem. V knjigi so vse pozornosti vredni tudi predgovori h knjigi, ki so jih napisali predstavniki kar treh generacij rodbine Nehru-Gandhi (oče, odrasla hčerka Indira, njena vnukinja Prijanka). Pri tako vsebinsko bogati in sporočilni knjigi pa bi si vendarle želeli še nekaj nujno potrebnih kakovostnih izboljšav. Spoznanja, o katerih piše avtor, so stara skoraj 100 let, zato bi jih bilo potrebno obrazložiti z zgodovinskim kontekstom nastanka pisem v opombah, pa tudi v uredniški spremni besedi, kot nagovor slovenskemu bralcu. (DLV)

(Seznam je pripravljen s pomočjo Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana: <http://www.mklj.si/prirocnik/item/451>)

mag. Tilka Jamnik